

- 1) Kas § 4 lg (8) lõpp-punkti rajamiseks saab lugeda ka järgmist lähenemist:
- Jaotuskapi ja kliendile lähima vahejaotuspunkti vahel on reserveeritud optiline kiud, mis ehitatakse välja
  - Vahejaotuspunkti ja lõpp-punkti vahel on alamkliendiliin teostatud reserveeritud mikrotorustiku toruna
  - reserveeritud toru väljavõtte, sellesse optilise kaabli puhumine vajalikud otsastamised ja läbikeevitamised teostatakse vajadusepõhiselt liitumise raames
- Selgitus: see võimaldab siduda kulustruktuuri konkreetselt väljendatud vajadusega. Skemaatiline kirjeldus sisaldub Joonis1-l.

Täiendav küsimus: Palume selles vaates siiski kaaluda täpsustust, mis ei keskenduks terminoloogiale vaid konkreetse konkursi eesmärgi saavutamisele. Terminoloogiat: Homes passed – sidevõrk, mis moodub kinnistust ning millega on võimalik ühenduda Homes connected – sidevõrk, mille puhul on ühendus kinnistul asuva hoonega teostatud ja läbi mille osutatakse lõpp-tarbijale teenust

Konkursi esmane eesmärk on meie arusaamas võimalikult suur homes passed kogus, mis loob võimaluse homes connected-ks. Määrus reguleerib liitumisega seonduva ehitusperioodil (§15, §16) ning ka järgneva 7 aasta jooksul (§16 lg4 p21). Homes passed lähenemine aitab maksimeerida punktide arvu, rajades sidevõrku võimalikult suures mahus ja kasutades piiratud vahendeid seal, kus rajatu realselt kasutusse võetakse.

/.../

Täiendatud vastus (7.09.2018)

Olles täiendavalt analüüsinud tõstatatud küsimust leiab TJA, et sellist lähenemist saab lugeda vastavaks määruse § 4 lõikega 8, kui on täidetud alljärgnevad tingimused:

- Vahejaotuspunkti ja lõpp-punkti vahel reserveeritud mikrotorustiku toruna teostatud alamkliendiliin vastab elektroonilise side seaduse § 2 punktile 70 („üldkasutatav elektroonilise side võrgu **lõpp-punkt** (edaspidi lõpp-punkt) **on** üldkasutatava elektroonilise side võrgu **füüsiliselt kindlaks määratud punkt**, kus kliendile on **loodud juurdepääs või võimalus juurdepääsuks** üldkasutatavale elektroonilise side võrgule“);

Selgitus: Kuna elektroonilise side seadus ei täpsusta üldkasutatava elektroonilise side võrgu lõpp-punkti asukohta, siis lõpp-punkti asukoht lepitakse kokku teenuse osutamise käigus taristu omaniku ja kliendi vahel. Pakutud lahendus **loob võimaluse juurdepääsuks** üldkasutatavale elektroonilise side võrgule kuna võimaldab peale lõpp-punkti kindlaksmääramist koos liini rajamisega lihtsustatud paigaldada ka alamkliendiliini (optilise kaabli kiud).

- Konkreetsele aadressiobjektile mõeldud reserveeritud mikrotorustik/lõpp-punkt peab ulatuma vähemalt aadressiobjekti kinnistupiirini või selle vahetusse lähedusse;
- Vahejaotuspunkti ja lõpp-punkti vahelise alamkliendiliini loomiseks vajalikud reserveeritud toru väljavõtteid, nendesse optilise kaabli puhumisi koos vajalike otsastamiste ja läbikeevitamisega on võimalik toetuse saaja nõusolekul ja tema poolt kehtestatud eeskirjade alusel teha ka kolmandatel osapooltel, kes on toetuse saaja poolt mittediskrimineerival viisil pädevaks kuulutatud ja omavad juurdepääsuõigust toetuse saaja valduses olevale vajalikule taristule.

Selgitus: sellisteks kolmandateks osapoolteks oleksid sideettevõtjad või muud pädevad teenuse osutajad, kellelt lairibataristuga liitumise võimaluse saanud aadressiobjekti omanikud või kasutajad on tellinud liitumise välja ehitamise. Eesmärk on tagada konkurents alamkliendiliini loomisel pärast toetusega rajatud passiivse lairibataristu valmimist liitumise võimaluse saanud aadressiobjektidele. Toetuse saajal on õigus kehtestada kolmandatele osapooltele reegleid ja jälgida nende täitmist, kuid need ei tohi olla diskrimineerivad.

- 2) Kuidas määratleda § 6 lg (3) p 3 vältimatu vajadus väliseadmekapi paigaldusel? Kas vältimatu vajadus puudub, kui vähemalt ühel operaatoril on võimalik piirkonnas teenust pakkuda ilma täiendava väliseadmekapi paigaldamiseta?

Täiendav küsimus: Palume selles vaates siiski kaaluda sidusana kapi nõuete täpsustamisega täpsustust, mis võimaldab kasutada kapivajaduse dimensioneerimisel konkreetseid vaateid ja vähendada nõuetest tulenevat üledimensioneerimist. Olemasolevate seadmekappide omanike ärihuvi ei ole konkurentide majutamine, seega on nende ressurss konkursil nõutavast „tasuta ressursist“ oluliselt kallim ning reaalselt seda praeguse kapikohustuse puhul alternatiiviks lugeda ei saa. Praegune sõnastus soosib uute ilma (piirkonnas) oma seadmemajutusvõimekuseta sideettevõtjate tekkimist, kes kasutaks juurdepääsutaristu raames loodavaid „tasuta seadmemajutusvõimalusi“ ühtlasi oma baasvõrgu loomiseks. Konkursil osalejale tekitab selline lähenemine praktikas kohustuse luua seadmekapp iga baasvõrgu ühenduspunkti juurde, subsideerides nii CAPEX kui OPEX vaates vastava kapi vajadust omavaid sideettevõtjaid ning tekitades neile lisaks ka konkurentsieelise. Pakume välja, et kapi rajamise ja ülalpidamise (sh elektrikulu katmise) vältimatu vajadus oleks vaid juhul, kui ükski sideettevõtja ei suuda (või taha) ilma vastava kapita piirkonnas teenust osutada ning seadmekapi paigaldamisel asub reaalselt teenust pakkuma vähemalt üks sideettevõtja. Samuti peaks juurdepääsuvõrgu passiivse taristu raames rajatav aktiivseadmekapp olema sideettevõtja poolt kasutusel vaid passiivsel taristul teenuse pakkumiseks ja mitte puuduva baasvõrgu rajamiseks.
/.../

Täiendatud vastus (7.09.2018)

Olles täiendavalt analüüsinud tõstatatud küsimust, leiab TJA, et toetusega rajatud juurdepääsuvõrgu passiivset lairibataristut, sh. aktiivseadmekappe, tuleb kasutada sihtotstarbeliselt, st. teenuste pakkumiseks konkreetses juurdepääsuvõrgu piirkonnas ühendatud lõpp-kasutajatele või liitumise võimaluse saanud (kuid veel mitte liitunud) aadressiobjektidele. Baasvõrguga seotud vajadused tuleb sideettevõtjatel lahendada omavahenditest.

Vältimatu vajadus seadmekappi paigaldada puudub, kui vähemalt ühel operaatoril on võimalik piirkonnas teenust pakkuda ilma täiendava väliseadmekapi paigaldamiseta. Juhul kui ükski operaator ei ole tehnilistel põhjustel võimeline rajatud juurdepääsuvõrgus kõigile juurdepääsuvõrguga liitunud aadressiobjektidele teenust pakkuma, peab toetuse saaja rajama elektriga varustatud seadmekapi.

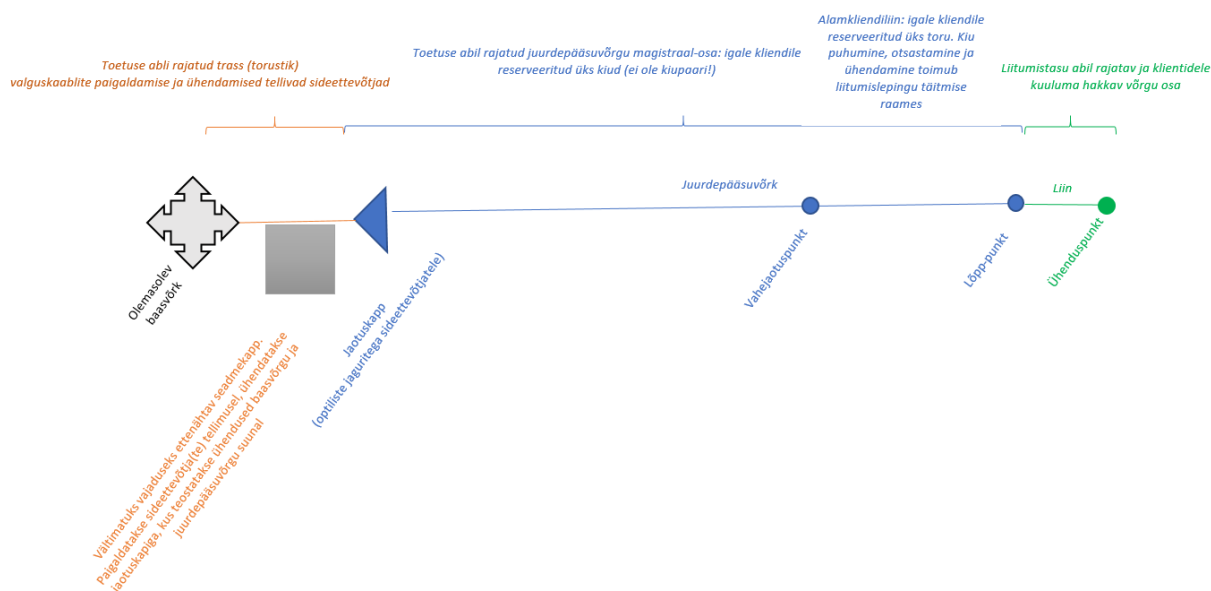
Toetuse saaja poolt rajatud aktiivseadmete kappides sideettevõtjate poolt paigaldatud seadmete poolt tarbitava elektri osas on toetuse saajal õiguse esitada arved sideettevõtjatele.

- 3) Kas väliseadmekapile on täpsustavaid nõudeid või piiranguid ja kes sõlmib nõutavad elektriliitumised ja katab tarbimisest tulenevad kulud?

Täiendav küsimus: kas on vastunäidustusi järgmistele kapi funktsionaalsetele piirangutele:

- 1) Seadmekapis on sideettevõtjale kasutada ruum, mis vastab standardse 19" seadmeraami ruumile 1U. Vastav ruum võib teenusepakkuja (konkursi võitja) vastava otsuse korral asuda optika-kontsentratsioonikapis

- 2) Kapis olevad erinevate sideettevõtjate seadmed ei ole eraldatud – seadmeruum on ühine
- 3) Aktiivseadmete jaoks on saadaval 1-faasiline 230V / 50Hz võrgutoide, mahus 2A
- 4) Kappi ei ole lubatud paigaldada akusid ega neid sisaldavaid seadmeid (UPSd)
- 5) Variandid, mida mõlemat võib kasutada
  - A) Kapis puudub aktiiv-ventilatsioon, kliimaseade ja küte. Seadmekapi omanik ei vastuta seadmekapi kiimatingimuste ja võimalike tingimustest tulenevate seadmerikete eest.
  - B) Kapis puudub kliimaseade, on olemas ilma filtriteta aktiiv-ventilatsioon ning küte. Seadmekapi omanik ei vastuta seadmekapi kiimatingimuste ja võimalike tingimustest tulenevate seadmerikete eest.
- 6) Kapp on lukustatav, aga ei ole varustatud turva- või valveseadmete ega anduritega

Täiendatud vastus (7.09.2018)

Määruse punktides 1 kuni 6 toodud seadmekapi funktsionaalsus peab tagama loodava võrgu toimimise ja see sõltub eelkõige loodava võrgu tehnoloogiast. Tegemist on toetuse saaja ja passiivset lairibataristut kasutavate sideettevõtjate vaheliste tehniliste küsimustega.

Täiendavalt lisame juurde, et juhul kui tekib olukord, kus toetuse saaja poolt rajatud seadmekapis on füüsiline ja tehniline ressurss ammendunud olukorras, kus seadmekapis on vähema kui viie sideettevõtja seadmed, kuid toetuse saajale on aktiivseadmete majutamise taotluse esitanud täiendav sideettevõtja, on toetuse saaja kohustatud olemasolevat seadmekappi laiendama või ehitama uue seadmekapi, mis võimaldaks majutada täiendava sideettevõtja aktiivseadmed. Antud kohustus kehtib kuni viie sideettevõtja aktiivseadmete majutamiseni.

- 4) § 24 lg (5) ütleb: „Hulgimüügitasandi juurdepääsuõigus kaablikanaliseerimisele, postidele ja mastidele ei tohi olla ajaliselt piiratud.“ Kas konkursil osalejal peab vastava punkti täitmiseks tõestama oma taristu olemasolu või kokkuleppeid kolmanda osapoole taristu kasutamiseks? Kas on võimalik osaleda, omamata konkursil osalemisel vastavaid taristu-eeldusi või siduvaid kokkuleppeid tähtajatute lepingutena?

Täiendav küsimus: Kuidas hindab konkursi korraldaja osaleja tehnilise lahenduse sobivust ja realiseeritavust? Eelkõige kolmanda osapoole taristu kasutamisel, kui selleks puuduvad kokkulepped ja täpsustused taristuvaldajaga ning sellest tulenevalt ei pruugi lahendus olla kasutatav. Näiteks kui sidekaableid planeeritakse elektrivõrgu õhuliinile ilma rippeid ja ohutsoone arvestamata või planeeritakse kaablid paigaldada (raud)teede muldkehadesse.

Täiendatud vastus (7.09.2018)

Kuna toetuse taotluste hindamisel lähtub TJA määruse § 11 lõike 5 alusel liitumise võimaluse saavate aadressiobjektide üldarvust ja selle tulemusel jäävast erinevustest maakondade vahel, ei ole võimalik hinnata konkreetseid tehnilisi lahendusi konkreetsetes geograafilistes asukohtades – olgu nendeks ripped, ohutsoonid, (raud)teede muldkehad jne.

Toetuse taotluses esitatud tehnilise lahenduse teostatavuse eest vastutab taotleja. Juhul kui toetuse saajal tekib vaidlusi taristuvaldajatega hilisema juurdepääsu osas, siis on toetuse saajal õigus pöörduda vaidluse osas Ehitusseadustiku § 61⁵ lõike 5 alusel Tehnilise Järelevalve Ameti poole.

- 5) § 18 lg (2): mis üksus on viidatud „asustusüksus“

Vastus:

Asustusüksus on defineeritud määruse § 4 punktis 14.

§ 4 punkt 14 ütleb järgmist: „Asustusüksus on asula vastavalt Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse §-le 6.“

Eesti territooriumi haldusjaotuse seadus on leitav siit:

<https://www.riigiteataja.ee/akt/104072017028>